

Sygn. akt XXV C 813/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR (del.) Paweł Duda

Protokolant: sekretarz sądowy Arkadiusz Połaniecki

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. Ż.**

przeciwko **Skarbowi Państwa – Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad**

o zapłatę

I. zasądza od Skarbu Państwa – Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad na rzecz J. Ż. kwotę 320.452,66 zł (trzysta dwadzieścia tysięcy czterysta pięćdziesiąt dwa złote sześćdziesiąt sześć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi: od kwoty 284.417,62 zł (dwieście osiemdziesiąt cztery tysiące czterysta siedemnaście złotych sześćdziesiąt dwa grosze) od dnia 19 lipca 2012 r. do dnia zapłaty i od kwoty 36.035,04 zł (trzydzieści sześć tysięcy trzydzieści pięć złotych cztery grosze) od dnia 5 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od Skarbu Państwa – Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad na rzecz J. Ż. kwotę 23.240 zł (dwadzieścia trzy tysiące dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 7.200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

IV. nakazuje pobrać od Skarbu Państwa – Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 790,85 zł (siedemset dziewięćdziesiąt złotych osiemdziesiąt pięć groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt XXV C 813/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 3 czerwca 2015 r.

J. Ż. pozwem z dnia 5 grudnia 2013 r. wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa – Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad kwoty 320.452,66 zł wraz z odsetkami ustawowymi od następujących kwot:

- 39.824,25 zł od dnia 22 marca 2012 r. do dnia 18 lipca 2012 r.,
- 16.901,28 zł od dnia 19 lipca 2012 r. do dnia zapłaty,
- 39.824,25 zł od dnia 22 marca 2012 r. do dnia 18 lipca 2012 r.,

- 16.901,28 zł od dnia 19 lipca 2012 r. do dnia zapłaty,
- 173.243,15 zł od dnia 3 maja 2012 r. do dnia 18 lipca 2012 r.,
- 103.062,06 od dnia 19 lipca 2012 r. do dnia zapłaty,
- 173.243,15 zł od dnia 3 maja 2012 r. do dnia 18 lipca 2012 r.,
- 103.062,06 zł od dnia 19 lipca 2012 r. do dnia zapłaty,
- 30.321,59 od dnia 2 czerwca 2012 r. do dnia 18 lipca 2012 r.,
- 4.940,96 od dnia 19 lipca 2012 r. do dnia zapłaty,
- 30.321,59 zł od dnia 2 czerwca 2012 r. do dnia 18 lipca 2012 r.,
- 4.940,96 od dnia 19 lipca 2012 r. do dnia zapłaty,
- 30.357,69 od dnia 22 czerwca 2012 r. do dnia 18 lipca 2012 r.,
- 17.304,51 zł od dnia 19 lipca 2012 r. do dnia zapłaty,
- 30.357,69 zł od dnia 22 czerwca 2012 r. do dnia 18 lipca 2012 r.,
- 17.304,51 od dnia 19 lipca 2012 r. do dnia zapłaty,
- 394,09 od dnia 11 października 2012 r. do dnia zapłaty,
- 394,09 od dnia 11 października 2012 r. do dnia zapłaty,
- 39.636,48 zł od dnia 11 października 2012 r. do dnia 4 grudnia 2012 r.,
- 17.623,43 zł od dnia 5 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty,
- 39.636,48 zł od dnia 11 października 2012 r. do dnia 4 grudnia 2012 r.,
- 17.623,43 zł od dnia 5 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powód wskazał, że był podwykonawcą na inwestycji „Budowa Autostrady (...) T.-R. na odcinku od węzła K. do węzła D. P.

km 502+796,97 do 537+550” na podstawie umowy zawartej w dniu 19 maja 2011 r.

z wykonawcą – konsorcjum spółek (...) Ltd., (...) S.A.,

(...) S.A. i (...) S.A. Przedmiotem umowy podwykonawczej były roboty budowlane polegające na kompleksowym wykonaniu przepustów. Zlecone roboty zostały wykonane przez powoda zgodnie z umową. W związku z wykonaniem robót powód wystawił faktury na łączną sumę 627.554,50 zł. Faktury zostały przyjęte, ale nie zostały zapłacone przez konsorcjum, a w stosunku do lidera konsorcjum (...) S.A. sąd ogłosił upadłość likwidacyjną. Powód na podstawie art.

647¹ § 5 k.c. zgłosił roszczenia do inwestora, który wyraził zgodę na zawarcie umowy podwykonawczej z powodem.

Pozwany zapłacił powodowi należność z tytułu części przedmiotowych faktur w kwotach 263.075,04 zł

i 113.061,97 zł. W pozostałej części odmówił zapłaty powołując się na zapis umowy podwykonawczej, zgodnie z którym odpowiedzialność zamawiającego ograniczona jest do cen jednostkowych zawartych w kosztorysie ofertowym wykonawcy stanowiącym część oferty. W ocenie powoda jakiegokolwiek umowne ograniczenia odpowiedzialności inwestora za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy są nieważne ze względu na bezwzględnie obowiązujący charakter przepisów art. 647¹ k.c.

Sąd Okręgowy w Krakowie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 29 stycznia 2014 r. sygn. akt I Nc 551/13 nakazał pozwanemu Skarbowi Państwa – Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad, aby zapłacił powodowi J. Ż. kwotę 320.452,66 zł wraz z odsetkami i kosztami postępowania.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany zaskarżył powyższy nakaz zapłaty w całości i wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że nie kwestionuje i nigdy nie kwestionował co do zasady swojej solidarnej odpowiedzialności wobec powoda za zapłatę jego wynagrodzenia jako podwykonawcy, wynikającej z art. 647¹ k.c. Kwestionuje natomiast zakres robót wykonanych przez podwykonawcę oraz wysokość wynagrodzenia należnego podwykonawcy, za którego zapłatę odpowiedzialność ponosi Skarb Państwa. Podniósł, że w ramach solidarnej odpowiedzialności dokonał częściowej płatności za faktury na kwotę łączną 445.173,57 zł, w tym za dwie faktury nie będące przedmiotem niniejszego postępowania. Różnica pomiędzy kwotami wynikającymi z dołączonych do pozwu faktur a kwotami uznanymi i wypłaconymi przez zamawiającego wynika z różnic w cenach jednostkowych określonych w umowie głównej i umowie podwykonawczej. Dokonując weryfikacji roszczenia podwykonawcy inżynier kontraktu odnosił się do cen jednostkowych określonych w umowie głównej zawartej pomiędzy zamawiającym a wykonawcą. Takie ograniczenie odpowiedzialności pozwanego wynika z § 6 ust. 11 wprowadzonego do umowy podwykonawczej. Kwoty, na które opiewały faktury VAT nr (...) nie zostały natomiast zapłacone przez inwestora w trybie solidarnej odpowiedzialności z uwagi na fakt, że inżynier kontraktu nie odebrał robót budowlanych objętych tymi fakturami. Pozwany wskazał również, że nie jest zobowiązany do zapłaty odsetek za opóźnienie powstałych po stronie wykonawcy względem podwykonawcy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 7 lipca 2010 r. Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, jako zamawiający, i konsorcjum firm (...) Ltd. z siedzibą w D., (...) S.A. z siedzibą w W., (...) S.A. z siedzibą w W.

i (...) S.A. z siedzibą w W., jako wykonawca, zawarli w trybie zamówienia publicznego umowę, na podstawie której wykonawca zobowiązał się do wykonania robót polegających na „Budowie autostrady (...) T.-R. na odcinku od węzła K. do węzła D. P. km 502+796,97 do około 537+550”. Integralną część kontraktu stanowiły również: Szczególne Warunki Kontraktu, „Warunki kontraktu na budowę dla robót budowlanych i inżynierskich projektowanych przez zamawiającego” - tłumaczenie wydania (...) 1999, Instrukcja dla wykonawców – tom I Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, Specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych, oferta wykonawcy wraz z załącznikami oraz wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu wraz z formularzem „Potencjał kadrowy” oraz załącznikiem do formularza. Zaakceptowana kwota kontraktowa, zgodnie z ofertą wykonawcy, wynosiła 1.750.408.749,72 zł brutto.

W ofercie wykonawca wskazał, że zamówienie zrealizuje przy udziale podwykonawców w zakresie m.in. odwodnienia korpusu drogowego i urządzeń melioracyjnych. W formularzu Tabela Wartości (...) Scalonych wykonawca określił ceny jednostkowe poszczególnych elementów robót objętych przedmiotem umowy. (umowa nr (...))

z dnia 07.07.2010 r. – k. 170-172, oferta wykonawcy wraz z załącznikami do oferty – formularze 2.1 i 2.3 – k. 193-253).

W S. 4.4 lit. e Szczególnych Warunków Kontraktu, w których zmodyfikowano Warunki Kontraktu na budowę (...), zastrzeżono, że:

„Wykonawca nie później niż 28 dni przed planowanym skierowaniem Podwykonawcy do wykonania (...), przedłoży Zamawiającemu za pośrednictwem Inżyniera projekt umowy z Podwykonawcą. Zamawiający po otrzymaniu opinii Inżyniera podejmie decyzję w sprawie zgody na zawarcie tejże umowy. Jeżeli Zamawiający w terminie 14 dni od przedłożenia mu projektu umowy z Podwykonawcą nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważać się będzie, że wyraził zgodę na zawarcie umowy. Po uzyskaniu zgody Zamawiającego na zawarcie umowy z Podwykonawcą lub jeżeli Zamawiający nie zgłosi sprzeciwu lub zastrzeżeń

do projektu umowy w powyższym terminie, Wykonawca przed skierowaniem Podwykonawcy do wykonania (...) przedłoży Zamawiającemu zawartą umowę.

W przypadku powierzenia przez Wykonawcę realizacji (...) Podwykonawcy, Wykonawca jest zobowiązany do dokonania we własnym zakresie zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcy z zachowaniem terminów płatności określonych w umowie z Podwykonawcą.

Jeżeli w terminie określonym w umowie z Podwykonawcą, zatwierdzonym przez Zamawiającego, Wykonawca nie dokona w całości lub w części zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy, a Podwykonawca zwróci się z żądaniem zapłaty tego wynagrodzenia bezpośrednio przez Zamawiającego na podstawie art. 647¹ § 5 Kodeksu cywilnego i udokumentuje zasadność takiego żądania fakturą zaakceptowaną przez Wykonawcę i dokumentami potwierdzającymi wykonanie i odbiór fakturowanych robót, Zamawiający zapłaci na rzecz Podwykonawcy kwotę będącą przedmiotem jego żądania. Zapłata Podwykonawcy żądanej kwoty zostanie dokonana w walucie, w jakiej rozliczana jest umowa między wykonawcą a Podwykonawcą.

Zamawiający po zapłaceniu należności bezpośrednio dla Podwykonawcy według zasady solidarnej odpowiedzialności wynikającej z art. 647¹ § 5 k.c., będzie miał prawo potrącić kwotę tej należności z wierzytelności Wykonawcy względem Zamawiającego, zgodnie zapisami S. 2.5 (Roszczenia Zamawiającego).

Umowy z Podwykonawcami, które zawierać będzie Wykonawca działający jako Konsorcjum, zawierane będą w imieniu i na rzecz wszystkich uczestników Konsorcjum.”

(Szczególne Warunku Kontraktu – k. 174-192).

Pismem z dnia 12 maja 2011 roku Inżynier Kontraktu poinformował pozwanego w trybie subklauzuli 4.4 Warunków Kontraktu o pozytywnej rekomendacji m.in. dla (...) Przedsiębiorstwo Budowlane (...), zaproponowanego przez wykonawcę jako podwykonawca dla robót budowlanych polegających na wykonaniu przepustów (...) (...) (...) (...) (...), P- (...), (...). Do tego pisma dołączono wzór umowy nr (...) pomiędzy (...) S.A. (wykonawcą) a J. Z. (podwykonawcą) na kompleksowe wykonanie przepustów (...) (...), (...) (...) (...), (...) (...), (...). We wzorze umowy nie była wpisana wysokość wynagrodzenia podwykonawcy. Znajdowało się w nim natomiast postanowienie (§ 6 ust. 10), zgodnie z którym w przypadku niezapłacenia przez wykonawcę wynagrodzenia podwykonawcy za wykonane przez podwykonawcę roboty, zamawiający zapłaci podwykonawcy żadaną kwotę wynagrodzenia, jednakże nie wyższą, niż kwota wynikająca z obmiaru robót wykonanych przez podwykonawcę, zatwierdzonego przez inżyniera, przy cenach jednostkowych zawartych w kosztorysie ofertowym wykonawcy stanowiącym część oferty. Firma (...) została zaakceptowana przez zamawiającego jako podwykonawca. (pismo inżyniera kontraktu z dnia 12.05.2011 r. – k. 254, wzór umowy nr (...) – k. 256-267, pismo Kierownika Projektu z dnia 29.06.2011 r. – k. 255, zeznania świadków: R. N. – k. 1052-1053, S. Ć. – k. 1053-1054, M. S. – k. 1054-1055, przesłuchanie A. S. za stronę pozwaną – k. 1056-1057).

W dniu 19 maja 2011 r. (...) S.A., (...) Ltd., (...) S.A. i (...) S.A. zawarli z J. Ż., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) Przedsiębiorstwo Budowlane (...), umowę podwykonawczą, na podstawie której wykonawca zlecił podwykonawcy wykonanie w ramach przedmiotowej inwestycji drogowej kompleksową realizację robót budowlanych polegających na wykonaniu przepustów (...), (...) (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) P- (...), (...). Za wykonanie wszystkich robót przez podwykonawcę ustalono wynagrodzenie wstępne w wysokości 2.024.007,68 zł netto powiększone o należny podatek VAT, płatne w terminie 30 dni od otrzymania faktur, które miały być wystawiane przy każdym rozliczeniu miesięcznym w wysokości po 50% wartości potwierdzonych przez wykonawców robót odrębnie dla (...) i odrębnie dla (...). Wynagrodzenie podwykonawcy zostało określone jako wynagrodzenie ilościowo-ryczałtowe, a ustalenie jego ostatecznej wysokości miało nastąpić po zakończeniu realizacji umowy na podstawie iloczynu obmiaru jednostkowego

wykonanych przez podwykonawcę robót. W § 6 ust. 11 umowy podwykonawczej zapisano, że „W przypadku nie zapłacenia przez Wykonawcę wynagrodzenia Podwykonawcy za wykonane przez Podwykonawcę roboty, Zamawiający zapłaci Podwykonawcy żądaną kwotę wynagrodzenia, jednakże nie wyższą niż kwota wynikająca z obmiaru robót wykonanych przez Podwykonawcę, zatwierdzonego przez Inżyniera, przy cenach jednostkowych zawartych w kosztorysie ofertowym Wykonawcy stanowiącym część oferty”. (umowa nr (...) z dnia 19.05.2011 r. – k. 21).

Pismem z dnia 29 czerwca 2011 r. skierowanym do Inżyniera Kontraktu, zamawiający (Kierownik Projektu) oświadczył, że przyjmuje do wiadomości i wyraża zgodę na rozszerzenie zakresu robót dla zaakceptowanej wcześniej firmy (...) o roboty polegające na wykonaniu przepustów (...) (...), (...), (...), (...). (pismo Kierownika Projektu z dnia 29.06.2011 r. – k. 255).

Do umowy podwykonawczej zawarto dwa aneksy. Aneksem nr (...) z dnia 17 sierpnia 2011 r. zlecono podwykonawcy wykonanie dodatkowo przepustów nr (...) (...), (...) (...) i (...) (...) i ustalono wynagrodzenie wstępne podwykonawcy za wykonanie robót będących przedmiotem umowy na łączną kwotę 3.647.342,03 zł netto. Aneksem nr (...) z dnia 6 października 2011 r. strony ograniczyły natomiast zakres robót podwykonawcy o przepusty (...) (...), P- (...) i (...) oraz o roboty zrealizowane przez innych podwykonawców na przepustach (...) (...), (...) 3A/P2, (...) 24/P21. Wynagrodzenie wstępne podwykonawcy określone zostało zaś na łączną kwotę 3.144.103,15 zł netto. (aneks nr (...) z 17.08.2011 r. wraz z kosztorysami – k. 22-28, aneks nr (...) z dnia 06.10.2011 r wraz z kosztorysami. – k. 29-40)

Za wykonanie robót budowlanych objętych umową podwykonawczą J. Ź. wystawił (...) S.A. lub (...) Ltd. następujące faktury:

- 1) nr (...) z dnia 20 lutego 2012 r. (k. 44) za roboty wykonane w styczniu 2012 r. – na kwotę 39.824,25 zł,
- 2) nr (...) z dnia 20 lutego 2012 r. (k. 51) za roboty wykonane w styczniu 2012 r. – na kwotę 39.824,25 zł,
- 3) nr (...) z dnia 2 kwietnia 2012 r. (k. 52) za roboty wykonane w lutym 2012 r. – na kwotę 173.243,15 zł,
- 4) nr (...) z dnia 2 kwietnia 2012 r (k. 59) za roboty wykonane w lutym 2012 r. – na kwotę 173.243,15 zł,
- 5) nr (...) z dnia 2 maja 2012 r. (k. 60) za roboty wykonane w marcu 2012 r. – na kwotę 30.321,59 zł,
- 6) nr (...) z dnia 2 maja 2012 r. (k.67) za roboty wykonane w marcu 2012 r. – na kwotę 30.321,59 zł,
- 7) nr (...) z dnia 22 maja 2012 r. (k. 68) za roboty wykonane w kwietniu 2012 r. – na kwotę 30.357,69 zł,
- 8) nr (...) z dnia 22 maja 2012 r. (k. 75) za roboty wykonane w kwietniu 2012 r. – na kwotę 30.357,69 zł,
- 9) nr (...) z dnia 10 września 2012 r. (k. 76) za roboty wykonane w czerwcu 2012 r. – na kwotę 394,09 zł,
- 10) nr (...)z dnia 10 września 2012 r. (k. 83) za roboty wykonane w czerwcu 2012 r. – na kwotę 394,09 zł,
- 11) nr (...) z dnia 10 września 2012 r. (k. 84) za roboty wykonane w lipcu 2012 r. – na kwotę 39.636,48 zł,
- 12) nr (...) z dnia 10 września 2012 r. (k. 91) za roboty wykonane w lipcu 2012 r. – na kwotę 39.636,48 zł.

Wykonanie przez podwykonawcę robót oraz przysługiwanie podwykonawcy należności objętych wymienionymi wyżej fakturami zostało potwierdzone w Przejściowych Świadczeniach Płatności przez dyrektora kontraktu lub / i zastępcę dyrektora kontraktu

z ramienia generalnego wykonawcy. Faktury te zostały doręczone wykonawcy w dniach ich wystawienia. (wymienione wyżej faktury wraz z Przejściowymi Świadczeniami Płatności i obmiarami – k. 44-91).

(...) S.A. ani (...) Ltd. nie zapłacili na rzecz powoda należności wynikających z wystawionych faktur. (okoliczność bezsporna – podana przez powoda w pozwie i niekwestionowana przez pozwanego).

W związku z brakiem zapłaty należności przez generalnego wykonawcę J. Ż. pismem z dnia 4 czerwca 2012 r. wezwał inwestora Skarb Państwa – Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad do zapłaty wynagrodzenia na podstawie wystawionych faktur

w kwocie łącznej 684.984,42 zł. Pismem z dnia 14 czerwca 2012 r. Skarb Państwa powiadomił wykonawcę o przyszłym roszczeniu z tytułu zapłacenia należności bezpośrednio podwykonawcy oraz wniósł o informację wraz z udzieleniem stosownych wyjaśnień

w przypadku jakiegokolwiek zmian w stanie sprawy. (pismo (...) z dnia 14.06.2012 r – k. 99-100.)

W dniu 18 lipca 2012 r. pozwany wpłacił na rachunek bankowy powoda należność wynikającą z części przedmiotowych faktur VAT na łączną sumę 263.075,74 zł w trzech przelewach na kwoty: 223.614,37 zł, 32.082,41 zł i 7.378,95 zł. (potwierdzenia przelewów

z dnia 18.07.2012 r. na kwoty 223.614,37 zł – k. 101, 32.082,41 zł – k. 102 i 7.378,95 zł –

k. 103, potwierdzenia realizacji wniosków o wypłatę ze środków Krajowego Funduszu Drogowego z dnia 18.07.2012 r. – k. 504, 506 i 508).

Powyższe wypłaty z dnia 18 lipca 2012 r. dotyczyły części należności z następujących faktur:

- 1) nr (...) z dnia 20 lutego 2012 r. – kwota 22.922,97 zł,
- 2) nr (...) z dnia 20 lutego 2012 r. – kwota 22.922,97 zł,
- 3) nr (...) z dnia 2 kwietnia 2012 r. – kwota 70.181,09 zł,
- 4) nr (...) z dnia 2 kwietnia 2012 r. – kwota 70.181,09 zł,
- 5) nr (...) z dnia 2 maja 2012 r. – kwota 25.380,63 zł,
- 6) nr (...) z dnia 2 maja 2012 r. – kwota 25.380,63 zł,
- 7) nr (...) z dnia 22 maja 2012 r. – kwota 13.053,18 zł,
- 8) nr (...) z dnia 22 maja 2012 r. – kwota 13.053,18 zł.

(okoliczność uznana za przyznaną na podstawie art. 230 k.p.c. – podana przez pozwanego w sprzeciwie od nakazu zapłaty – k. 157-158 i niekwestionowana przez powoda).

Po kolejnym zgłoszeniu roszczeń J. Ż. do inwestora, zamawiający pismem

z dnia 22 października 2012 r. poinformował pełnomocnika powoda, że faktury wystawione przez powoda za roboty wykonane na rzecz generalnego wykonawcy zostały rozliczone po cenach jednostkowych nie wyższych od cen, jakie obowiązują zgodnie z kontraktem głównym, stosownie do zapisów § 6 ust. 11 umowy podwykonawczej, oraz że wniosek powoda o dokonanie płatności w ramach solidarnej odpowiedzialności inwestora został ponownie

skierowany do weryfikacji celem ostatecznego rozliczenia umowy podwykonawczej. Do pisma dołączono rozliczenie robót wykonanych przez podwykonawcę. (pismo GDDKiA z dnia 22.10.2012 r. wraz z załącznikiem – k. 104-111).

W kolejnym piśmie z dnia 28 listopada 2012 r. pozwany poinformował powoda, że w ramach odpowiedzialności solidarnej inwestora wydał dyspozycję do zapłaty na jego rzecz kwoty 113.061,97 zł, w tym z tytułu faktury nr (...) z dnia 10 września 2012 r. kwoty 22.013,05 zł i z tytułu faktury nr (...) z dnia 10 września 2012 r. kwoty 22.013,05 zł, a także z tytułu faktury nr (...) z dnia 7 października 2011 r. (nie objętej pozwem w niniejszej sprawie) kwoty 69.035,87 zł, przy czym kwota 110.825,68 zł zostanie wypłacona na rzecz Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rudzie Śląskiej W. C., który zajął wierzycelności powoda. W dniu 4 grudnia 2012 r. Skarb Państwa wypłacił na rzecz w/w Komornika Sądowego kwotę łączną 110.825,68 zł, w dwóch przelewach na kwoty 20.723,50 zł i 90.102,18 zł, a na rzecz J. Ż. kwotę łączną 2.236,69 zł, w dwóch przelewach na kwoty 418,17 zł i 1.818,12 zł. (pismo GDDKiA z dnia 28.11.2012 r. – k. 112-113, potwierdzenia realizacji wniosków o wypłatę środków z Krajowego Funduszu Drogowego z dnia 04.12.2012 r. – k. 286, 287, 288, 289, zajęcie wierzycelności J. Ż. dokonane przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w R. z dnia 09.10.2012 r. – k. 290-291).

Wypłaty w/w należności przez Skarb Państwa na rzecz J. Ż. poprzedzone były procesem weryfikacji wniosków powoda o płatność solidarną. W tym celu zamawiający sprawdzał, czy podmiot ubiegający się o zapłatę był zatwierdzonym podwykonawcą, zwracał się do inżyniera kontraktu o weryfikację ilości robót wykonanych przez podwykonawcę i o wskazanie, czy roboty zostały wykonane poprawnie i czy zostały odebrane. Równolegle zamawiający zwracał się do wykonawcy o udzielenie informacji, czy należności objęte fakturami przysługują podwykonawcy, czy nie zostały zapłacone lub zaspokojone w inny sposób przez wykonawcę. Kolejny etap weryfikacji polegał na ustaleniu, po jakich cenach jednostkowych będą rozliczane roboty wykonane przez podwykonawcę. Zamawiający przyjmował, że jeżeli ceny jednostkowe podwykonawcy były wyższe niż ceny jednostkowe wykonawcy z kontraktu głównego, to rozliczenie robót podwykonawcy następowało po cenach jednostkowych wykonawcy. W okresie od maja do lipca 2012 r. procedura weryfikacji wniosków podwykonawców trwała około jednego miesiąca, a w późniejszym okresie wydłużyła się do nawet trzech miesięcy w niektórych przypadkach, z uwagi na lawinowy wpływ wniosków podwykonawców o płatność solidarną przez inwestora na przedmiotowym kontrakcie. Po pozytywnej weryfikacji, zamawiający kierował do Banku (...) wniosek o wypłatę na rzecz podwykonawcy środków z Krajowego Funduszu Drogowego. (zeznania świadków R. N. – k. 1052-1053 i M. S. – k. 1054-1055, przesłuchanie A. S. za stronę pozwaną – k. 1056-1057

Pismem z dnia 26 czerwca 2013 r. pełnomocnik powoda wystosował do pozwanego wezwanie do zapłaty kwoty 320.452,67 zł wynikającej z niedopłaty do w/w faktur, objętych pozwem w niniejszej sprawie. Kolejne wezwania do zapłaty powód skierował do pozwanego w pismach z dnia 25 października 2013 r., 18 listopada 2013 r. i 4 grudnia 2013 r.

Pozwany odmówił dodatkowej zapłaty podnosząc, że przedmiotowe faktury zostały rozliczone zgodnie z warunkami kontraktowymi i § 6 ust. 11 umowy podwykonawczej. (pisma powoda z dnia 26.06.2013 r. – k. 115-116, z dnia 25.10.2013 r. – k. 119-120, z dnia 18.11.2013 r. – k. 124-125 i z dnia 04.12.2013 r. – k. 127-128, pisma GDDKiA z dnia 11.07.2013 r. – k. 117-118 i z dnia 06.11.2013 r. – k. 122-123).

Postanowieniem z dnia 13 września 2012 r. Sąd Rejonowy Poznań-Stare Miasto w Poznaniu ogłosił upadłość (...) S.A. obejmującą likwidację majątku dłużnika. (informacja z rejestru przedsiębiorców KRS (...) S.A. – k. 92-98).

W dniu 23 października 2013 r. zostało wszczęte przed sądem irlandzkim postępowanie restrukturyzacyjne (...) Ltd. W toku tego postępowania przyjęto zasady układu. J. Ż. nie został umieszczony na liście potwierdzonych wierzycieli stanowiącej załącznik do układu. (kopie orzeczeń Sądu Wyższej Instancji i Sadu Najwyższego (Irlandii), kopia Zasad

Układu, kopie zaświadczeń o wykonalności orzeczeń sądów irlandzkich, informacja dla polskich wierzycieli dla spółki (...) Ltd. opublikowana na stronie internetowej spółki – k. 582-718).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Sąd dał wiarę obiektywnym dowodom z wymienionych dokumentów, jako że nie budziły one wątpliwości, co do ich autentyczności i nie były kwestionowane przez żadną ze stron.

Nie budziły też wątpliwości zeznania świadków R. N., S. Ó., M. S., a także zeznania A. S. złożone za stroną pozwaną, ponieważ korespondowały one z dowodami z dokumentów, składając się wraz z nimi na spójną i logiczną całość obrazującą opisany wyżej stan faktyczny sprawy, w zakresie braku wiedzy inwestora o stawkach wynagrodzenia podwykonawcy, które nie były przedstawione w dokumentach udostępnionych pozwanemu przez generalnego wykonawcę przed zawarciem umowy o podwykonawstwo z powodem, a także co do procedury weryfikacji przez pozwanego wniosków podwykonawców o płatność solidarną.

Sąd zważył, co następuje.

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającym zakresie, a było niezasadne jedynie co do części żądanych odsetek od należności głównej.

Zgodnie z art. 647¹ § 5 k.c. zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. Analiza przepisu art. 647¹ § 2-5 k.c. prowadzi do wniosku, że do powstania odpowiedzialności solidarnej inwestora i generalnego wykonawcy wobec podwykonawcy potrzebne jest spełnienie dwóch warunków: 1) zawarcie przez wykonawcę z podwykonawcą umowy, której przedmiotem jest wykonanie robót budowlanych, przy czym wymagana jest forma pisemna umowy pod rygorem nieważności (art. 647¹ § 4 k.c.), 2) wyrażenie przez inwestora zgody na zawarcie tej umowy (art. 647¹ § 4 k.c.). Umowa z podwykonawcą spełnia warunki umowy podwykonawczej w rozumieniu art. 647¹ § 1 k.c., jeżeli prace zrealizowane przez podwykonawcę prowadzić będą do wykonania danego obiektu, stanowiąc część składową finalnego rezultatu, to jest gdy rezultat świadczenia podwykonawcy stał się składnikiem świadczenia wykonawcy wobec inwestora w ramach umowy o roboty budowlane, przy czym w sensie prawnym umowa taka może zostać zakwalifikowana także jako umowa o dzieło. (por. orz. SN z 17.10.2008 r., I CSK 106/08, Biul. SN 2009/3/9, Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 25.04.2014 r., I ACa 244/14, Lex nr 1563514, Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 03.07.2014 r., I ACa 242/14, Lex nr (...)). Zgoda inwestora na zawarcie przez wykonawcę umowy o roboty budowlane z podwykonawcą może być wyrażona w sposób bierny (pasywny) oraz czynny (aktywny). Wyrażenie zgody w sposób bierny objawia się brakiem zgłoszenia na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót określonych w umowie lub projekcie (art. 647¹ § 2 k.c.). Wyrażenie zgody w sposób czynny może nastąpić w sposób wyraźny pisemnie lub ustnie albo poprzez inne zachowanie inwestora, które w sposób dostateczny ujawnia jego wolę (art. 60 k.c.), w tym poprzez czynności faktyczne (w sposób dorozumiany), np. przez tolerowanie podwykonawcy na placu budowy, dokonywanie wpisów w jego dzienniku budowy, odbieranie od niego robót oraz dokonywanie podobnych czynności. Przepis art. 647¹ § 2 k.c. nie uzależnia odpowiedzialności inwestora od przedłożenia mu dokumentacji, jeżeli wyraża w sposób czynny zgodę na udział podwykonawcy w realizacji inwestycji. Ustawodawca zakłada, że jeżeli inwestor wyraża zgodę w sposób czynny, to wie co robi i nie jest już potrzebny żaden mechanizm obronny. (vide orz. SN z 04.02.2011 r., III CSK 152/10, Lex nr (...)).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy w pierwszym rzędzie wskazać, że umowa zawarta w dniu 19 maja 2011 r. pomiędzy wykonawcą – konsorcjum spółek: (...) Ltd., (...) S.A., (...) S.A. oraz (...) S.A. a podwykonawcą J. Ż., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) Przedsiębiorstwo Budowlane (...), spełniała warunki umowy podwykonawczej w opisanym wyżej znaczeniu. Nie budziło wątpliwości, że objęte wskazaną umową roboty budowlane polegające na kompleksowym wykonaniu przepustów zostały wykonane przez powoda zgodnie z umową i stały się częścią zrealizowanej przez wykonawcę inwestycji drogowej. Okoliczności te zostały potwierdzone w Przejściowych Świadczeniach Płatności, w których dyrektor kontraktu lub zastępca dyrektora kontraktu (reprezentujący generalnego wykonawcę) potwierdzili zakres robót wykonanych przez powoda. Na podstawie tych dokumentów powód wystawił następnie generalnemu wykonawcy faktury objęte pozwem w niniejszej sprawie. Skarb Państwa nie mógł przy tym uchylić się od odpowiedzialności za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy za roboty, których dotyczyły faktury nr (...) (opiewające na kwoty po 394,09 zł), z tej tylko przyczyny, że Inżynier Kontraktu nie odebrał od generalnego wykonawcy robót objętych tymi fakturami. Odpowiedzialność wykonawcy względem podwykonawcy, a w konsekwencji i odpowiedzialność inwestora wobec podwykonawcy, nie jest bowiem uzależniona od odebrania przez inwestora od generalnego wykonawcy robót wykonanych przez podwykonawcę. Pozwany podnosząc tę okoliczność nie wskazał, jakie były przyczyny braku odbioru od wykonawcy robót objętych wskazanymi fakturami, w szczególności nie zarzucał, żeby roboty, których dotyczyła umowa podwykonawcza, nie zostały wykonane lub by były dotknięte wadami. Dlatego przywołana okoliczność nie może stanowić przesłanki wyłączającej odpowiedzialność inwestora z art. 647¹ § 5 k.c. Ogłoszenie upadłości spółek (...) S.A. i wszczęcie postępowania restrukturyzacyjnego (...) Ltd. oraz fakt, że powód nie dochodził w tym drugim postępowaniu od spółki (...) swoich roszczeń o zapłatę wynagrodzenia za wykonane roboty budowlane, również nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Nie prowadzi bowiem do wygaśnięcia solidarnej odpowiedzialności pozwanego – inwestora – za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy. Zwrócić trzeba tu uwagę na zasadę, że dłużnicy solidarni mogą być zobowiązani w sposób odmienny względem wierzyciela (art. 368 k.c.), a wierzycielowi przysługuje możliwość wyboru, od którego z dłużników solidarnych będzie żądał świadczenia (art. 366 k.c.).

Po wtóre, bezsporne w niniejszej sprawie było, że Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad wyraził (w sposób czynny) zgodę na zawarcie przez generalnego wykonawcę umowy podwykonawczej z powodem. Fakt ten wynikał ze złożonych do akt i przywołanych już wyżej dokumentów, w szczególności pisma Kierownika Projektu z dnia 29 czerwca 2011 r., w którym znalazło się stwierdzenie o akceptacji powoda jako podwykonawcy na przedmiotowej inwestycji. Wniosek taki można było wywieść także z faktu zapłaty przez Skarb Państwa części należności z faktur objętych pozwem w niniejszej sprawie (do wysokości stawek jednostkowych z kontraktu głównego). Gdyby inwestor nie wyraził zgody na zawarcie z powodem umowy podwykonawczej na roboty budowlane objęte spornymi fakturami, to z pewnością nie dokonałby za nie nawet częściowej zapłaty. Wreszcie sama zasada odpowiedzialności pozwanego względem powoda została wyraźnie przyznana przez pozwanego w sprzeciwie od nakazu zapłaty, w którym pozwany wprost wskazał, że „nie kwestionuje i nigdy nie kwestionował co do zasady swojej solidarnej odpowiedzialności wobec powoda za zapłatę jego wynagrodzenia jako podwykonawcy, wynikającej z art. 647¹ k.c.”. W tej sytuacji okoliczność, że pozwanemu nie była znana wysokość wynagrodzenia podwykonawcy, które nie zostało wpisane w przedstawionych pozwanemu wzorach umowy, nie ma żadnego znaczenia w kontekście odpowiedzialności pozwanego jako inwestora, co pozostaje w zgodzie z przywołanym wyżej poglądem wyrażonym w orzecznictwie. (orz. SN z 04.02.2011 r., III CSK 152/10, Lex nr 11028865).

Zasadniczą kwestią sporną pomiędzy stronami był natomiast zakres odpowiedzialności pozwanego jako inwestora za zapłatę wynagrodzenia powoda za wykonane przez niego na podstawie umowy podwykonawczej roboty budowlane. Pozwany powoływał się tu na ograniczenie jego odpowiedzialności do wysokości stawek jednostkowych z kontraktu głównego (zawartych w kosztorysie ofertowym generalnego wykonawcy), wynikające z zapisu § 6 ust. 11 umowy podwykonawczej. Powód wskazywał natomiast, że takie umowne ograniczenie odpowiedzialności inwestora jest

nieważne z uwagi na sprzeczność z bezwzględnie obowiązującym przepisem art 646¹ § 5 k.c. W ocenie Sądu rację w tym sporze miał pozwany.

Przepis art. 647⁽⁽¹⁾⁾ § 5 k.c., ustanawiający solidarną odpowiedzialność inwestora i wykonawcy za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy, powoduje, że inwestor odpowiada za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy w taki sam sposób, jak bezpośredni kontrahent podwykonawcy, czyli wykonawca, z którym podwykonawca związany jest umową podwykonawczą. Zgoda inwestora na zawarcie umowy z danym podwykonawcą, która stanowi przesłankę jego solidarnej odpowiedzialności wspólnie z wykonawcą, nie powoduje nawiązania jakichkolwiek więzi obligacyjnych pomiędzy inwestorem a podwykonawcą (inwestor nie staje się stroną umowy o podwykonawstwo), lecz jedynie skutkuje obciążeniem inwestora odpowiedzialnością solidarną za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy. Odpowiedzialność inwestora ma charakter odpowiedzialności gwarancyjnej ex lege za cudzy dług. (tak też SN w orz. z dnia 17.02.2011 r., IV CSK 293/10, Legalis nr 354211). Skoro inwestor odpowiada wobec podwykonawcy nie za własny dług, ale za dług wykonawcy, dlatego granice odpowiedzialności inwestora wyznacza zakres odpowiedzialności wykonawcy jako zobowiązanego kontraktowo do zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy za wykonane roboty. Dla wspomnianej odpowiedzialności inwestora nie ma znaczenia, czy określone z podwykonawcą warunki zapłaty wynagrodzenia są korzystniejsze niż te, które on sam ustalił z wykonawcą. Na tle art. 647⁽⁽¹⁾⁾ § 5 k.c. decyduje wyłącznie umowa podwykonawcza. Przepis ten nie zawiera ograniczenia odpowiedzialności inwestora za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy do wysokości zobowiązania inwestora wobec wykonawcy. Istotą odpowiedzialności gwarancyjnej jest to, że obejmuje ona dług innej osoby a zatem ten dług determinuje zakres odpowiedzialności gwaranta. Nie da się więc dowodzić, że wysokość wynagrodzenia ustalonego w umowie z inwestorem stanowi granicę odpowiedzialności inwestora. Nie ulega przy tym wątpliwości, że przepis art. 647⁽⁽¹⁾⁾ ma charakter regulacji bezwzględnie obowiązującej, gdyż zgodnie z § 6 tego przepisu, odmienne postanowienia umów, o których mowa w tym artykule, są nieważne. Oznacza to, że wyłączona jest możliwość wprowadzania postanowieniami umowy odmiennych zasad

od wyrażonych w art. 647⁽⁽¹⁾⁾ § 5 k.c., czy to wyłączających odpowiedzialność solidarną inwestora za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy, czy to ją modyfikujące (ograniczające). Wszelkie takie ograniczenia należy uznać za nieważne. (vide K. Zagrobelny, Odpowiedzialność inwestora z umowy o roboty budowlane, Warszawa 2013, s. 245-246, uzasadnienie orz. SN z 11.01.2008 r., V CSK 179/07, OSNC-ZD 2008/4/100, orz. Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27.02.2014 r., V ACa 746/13, Portal Orzeczeń Sądu Apelacyjnego w Katowicach, orz. Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13.08.2013 r.,

I ACa 286/13, Portal Orzeczeń Sądu Apelacyjnego w Łodzi). W analizowanym przypadku ograniczenie odpowiedzialności pozwanego za zapłatę wynagrodzenia podwykonawcy do wysokości należnego wykonawcy od inwestora (do wysokości stawek jednostkowych określonych w kosztorysie ofertowym wykonawcy) nie mogło być zatem uznane za prawnie skuteczne.

W rezultacie stwierdzić należało, że pozwany zobowiązany był do zapłaty pełnego wynagrodzenia powoda określonego w fakturach objętych pozwem. Ograniczając zapłatę do wysokości stawek jednostkowych z kontraktu głównego pozwany nie wywiązał się należycie ze swej odpowiedzialności gwarancyjnej za dług wykonawcy względem powoda. Wszystkie sporne faktury opiewały na kwotę łączną 627.554,50 zł, a pozwany zapłacił powodowi do tej pory łącznie sumę 307.101,84 zł. Do dopłaty pozostaje zatem jeszcze kwota 320.452,66 zł, w tym:

- 1) z faktury nr (...) z dnia 20 lutego 2012 r. 16.901,28 zł,
- 2) z faktury nr (...) z dnia 20 lutego 2012 r. 16.901,28 zł,
- 3) z faktury nr (...) z dnia 2 kwietnia 2012 r. 103.062,06 zł,
- 4) z faktury nr (...) z dnia 2 kwietnia 2012 r. 103.062,06 zł,

- 5) z faktury nr (...) z dnia 2 maja 2012 r. 4.940,96 zł,
- 6) z faktury nr (...) z dnia 2 maja 2012 r. 4.940,96 zł,
- 7) z faktury nr (...) z dnia 22 maja 2012 r. 17.304,51 zł,
- 8) z faktury nr (...) z dnia 22 maja 2012 r. 17.304,51 zł,
- 9) z faktury nr (...) z dnia 10 września 2012 r. 394,09 zł,
- 10) z faktury nr (...) z dnia 10 września 2012 r. 394,09 zł,
- 11) z faktury nr (...) z dnia 10 września 2012 r. 17.623,43 zł,
- 12) z faktury nr (...) z dnia 10 września 2012 r. 17.623,43 zł.

Oprócz należności głównej powodowi należą się również odsetki ustawowe za opóźnienie w jej zapłacie przez pozwanego. Stosownie do art. 481 § 1 i 2 k.c., za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności, a jeżeli strony nie oznaczyły z góry stopy odsetek, należą się odsetki ustawowe. Odpowiedzialność gwarancyjna Skarbu Państwa jako inwestora nie obejmuje odpowiedzialności za opóźnienie spełniania świadczenia wynagrodzenia podwykonawcy przez wykonawcę. (orz. SN z 05.09.2012 r., IV CSK 91/12). Zbyt daleko idące było więc żądanie powoda o zasądzenie od Skarbu Państwa odsetek za opóźnienie od dat następujących po dniach zapłaty poszczególnych faktur wystawionych generalnemu wykonawcy. Inwestor odpowiada natomiast za własne opóźnienie w wykonaniu zobowiązania zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy. Termin spełnienia tego świadczenia nie jest oznaczony, zatem powinno być ono spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania (art. 455 k.c.). Z materiału dowodowego sprawy wynika, że powód zgłosił pozwanemu roszczenia o płatność solidarną z faktur wymienionych wyżej w pozycjach od

1) do 8) w czerwcu 2012 r., a wymienionych w pozycjach od 9) do 12) w październiku 2012 r. Pozwany, po przeprowadzeniu stosownej weryfikacji tych roszczeń, zapłacił część należności z pierwszej grupy faktur w dniu 18 lipca 2012 r. a z drugiej grupy faktur w dniu

4 grudnia 2012 r. Oznacza to, że weryfikacja roszczeń powoda i realizacja wypłaty mogła nastąpić do tych terminów. Przyjąć zatem należy, że odmawiając zapłaty pozostałej części należności z faktur wymienionych w pozycjach od 1) do 8) w łącznej kwocie 284.417,62 zł oraz z faktury wymienionych w pozycjach od 9) do 12) w łącznej kwocie 36.035,04 zł, pozwany znalazł się w opóźnieniu w dniu 19 lipca 2012 r. w zapłacie pierwszej z wymienionych sum i w dniu 5 grudnia 2012 r. w zapłacie drugiej z wymienionych sum, zatem odsetki od poszczególnych kwot należało przyznać powodowi od wskazanych terminów.

Z opisanych przyczyn Sąd orzekł jak w pkt. I i II sentencji wyroku na podstawie powołanych przepisów.

Orzekając o kosztach postępowania w pkt. III sentencji wyroku Sąd obciążył pozwanego obowiązkiem zwrotu powodowi pełnych kosztów postępowania, kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik sporu wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. i art. 100 zd. 2 k.p.c. Powód uległ jedynie co do niewielkiej części swego żądania (co do części odsetek za opóźnienie), zatem pozwany, jako przegrywający sprawę, obowiązany jest zwrócić powodowi wszelkie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw. Koszty te wyniosły łącznie 23.420 zł, na co składa się uiszczona przez powoda opłata od pozwu w wysokości 16.023 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa procesowego w wysokości 17 zł i wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 7.200 zł, ustalonego na podstawie § 6 pkt. 6 w zw.

z § 2 ust.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r., poz. 490).

Natomiast nieuiszczone przez strony koszty sądowe w łącznej kwocie 790,85 zł,

w tym zwrot kosztów podróży świadka w wysokości 384 zł i należność tłumacza przysięgłego za tłumaczenie dokumentów w wysokości 406,85 zł, wyłożone tymczasowo przez Skarb Państwa, Sąd w pkt. IV sentencji wyroku – ze względu na wskazany wynik sprawy –
na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz.U. z 2010 r., nr 90, poz. 594) nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie.